

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de partea vătămată Rusu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2021, în privința inculpatului

Purcel Anatolie XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al com. XXXXX, mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedentele penale.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 12.01.2012 - 29.06.2018,
instanța de apel: 21.05.2019 - 05.11.2019,
instanța de recurs: 13.01.2020 - 26.05.2020,
instanța de apel: 24.07.2020 - 14.06.2021,
instanța de recurs: 16.09.2021 - 27.10.2021.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 29 iunie 2018, Purcel Anatolie a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale și surselor financiare pe termen de 1 an.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat, pe un termen de *probă* de 1 an.

De la Purcel Anatolie s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 2440 lei și în beneficiul părții vătămate Rusu Valentina, dublul arvunei primite în sumă de 4000 euro, dobânda de întârziere în sumă de 3295,21 euro, cheltuielile suportate pentru asistența juridică în sumă de 13.000 lei, prejudiciului moral în sumă de 50.000 lei, în total 7295,21 euro, sau suma echivalentă în lei, conform cursului valutar stabilit de BNM a R. Moldova la momentul executării sentinței date, de 63.000 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Purcel A., acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Draguțan M. în scopul dobândirii ilicite a bunurilor care aparțineau cet. Rusu V., cunoscând faptul că ultima intenționa să procure terenuri, la 24.07.2008, s-a prezentat împreună cu Draguțan M. la domiciliul cet. Rusu V. - apartamentul nr. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, mun. XXXXX, unde prezentându-se ca Gorea S. a demonstrat cet. Rusu V. copiile Titlurilor de autentificare a dreptului de

proprietate asupra terenurilor cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX și XXXXX, care aparțineau precum că socrilor săi Ostap A. și Ostap A., și sub pretextul vânzării acestor terenuri, având-o ca garant al încheierii acestei tranzacții pe Drăguțan M., care se afla în relații de încredere cu Rusu V., prin înșelăciune și abuz de încredere, conștientizând că, nu este proprietarul acestor terenuri, nu are nici o atribuție la dănsle și nu i-au fost acordate careva drepturi de înstrăinare a lor din partea proprietarilor Ostap A. și Ostap A., a primit de la Rusu V., 2000 euro, echivalentul a 30.742,2 lei, conform cursului valutar stabilit de BNM a R. Moldova la acel moment, cu titlu de arvună, în vederea perfectării ulterioare a actelor de vânzare-cumpărare a acestor terenuri, personal întocmind o recipisă în care a indicat că se numește Gorea S., după care cu banii primiți a părăsit locul infracțiunii însușind-ui, cauzând părții vătămate daună considerabilă în sumă de 30.742,2 lei.

Instanța a statuatcă vinovăția inculpatului în dobândirea ilicită, prin abuz de încredere și înșelăciune, a bunurilor care aparțineau părții vătămate Rusu V., la 24.07.2008, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile în sumă de 30.742,2 lei, este pe deplin confirmată și acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

3. Procuror în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Zamă Sergiu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Purcel Anatolie să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau exercita o anumită activitate în domeniul ce ține de administrarea bunurilor pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că, pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă și contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și din partea altor persoane.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Purcel Anatolie, învinuit în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, a fost *încetat*, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a conchis că, infracțiunea comisă de face parte din categoria celor mai puțin grave, iar din momentul comiterii faptei a expirat termenul de prescripție, prin urmare, în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

5. Procuror în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat legislația cu privire la prevederile art. 60 Cod penal, calculând incorect termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

6. Potrivit deciziei Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 mai 2020, recursul a fost admis, casată decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că, instanța de apel aplicând în privința inculpatului prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, nu a dat deplină eficiență faptului că, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, care conform art. 16 alin. (4) Cod penal se atribuie la categoria celor grave, pentru care se prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de la 2 la 6 ani.

Or, conform art. 60 alin. (1) lit. c) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii grave au expirat 15 ani.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2021, *pronunțată integral pe 21 iulie 2021*, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Purcel Anatolie a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa activități legate de gestionarea patrimoniului pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 5 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Rusu Valentina, prind încasarea prejudiciului moral și material a fost respinsă.

Cerere procurorului privind recuperarea de către inculpat a cheltuielilor de judecată în mărime de 2440 lei, a fost respinsă.

Instanța de apel a statuat că, în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, suspendarea condiționată a executării ei în temeiul art. 90 Cod penal.

8. La *03 septembrie 2021*, partea vătămată Rusu Valentina a declarat recurs ordinar, solicitând: *"Casarea deciziei instanței contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel pe motiv că erorile judiciare nu pot fi corectate"*.

Recurenta a invocat că, în partea descriptivă a deciziei nu a fost descrisă niciun argument, care ar fi permis ca recurenta să înțeleagă din care motive acțiunea civilă a fost respinsă și din care temeiuri un infractor este liberat de plata despăgubirilor.

În acest sens instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei nu a fost indicat nici un mijloc de probă concludent și util, care ar fi permis ca instanța de apel să concluzioneze în modul dat.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se

pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată la 21 iulie 2021, în lipsa inculpatului și părții vătămate, căror le-a fost expediată copia deciziei (*f.d. 236, vol. II, pct. 7. din decizie*).

Deci, hotărârea atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 21 iulie 2021, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 23 august 2021.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, recursul ordinar a fost depus la oficiul poștal la 01 septembrie 2021, fiind înregistrate la Curtea Supremă de Justiție pe 03 septembrie 2021, adică peste termenul prevăzut de lege (*f.d. 3, 7, pct. 7., 8. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este depus peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Rusu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2021, în privința inculpatului Purcel Anatolie XXXXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 26 noiembrie 2021.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun